

BANKA
SLOVENIJE
EVROSISTEM

Globalni jezik poslovanja

CashEDI

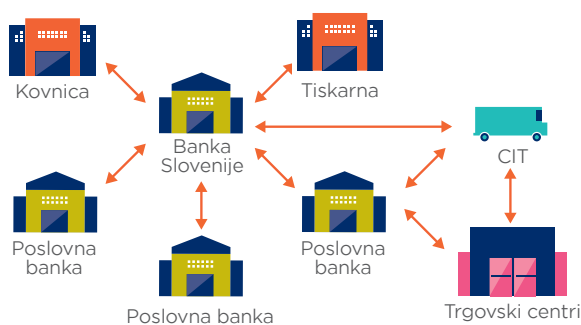
Uspešnost, varnost in preglednost transakcij z gotovino

CashEDI - optimizacija procesov upravljanja z gotovino

Transport gotovine je v veliki meri enak transportu kateregakoli blaga v nam bolj znanih preskrbovalnih verigah, s standardnimi procesnimi koraki za naročilo, pripravo, transport in prevzem. Če v poslovni banki zmanjkuje gotovine, jo naročijo v Banki Slovenije. In seveda obratno, kadar ima poslovna banka presežne količine gotovine jo lahko vrne v Banko Slovenije. To pomeni, da gotovina stalno potuje med poslovnimi bankami in Banko Slovenije.

Pomembno je, da **transakcije gotovine ne potujejo samo med bankami, ampak tudi med poslovnimi bankami in gospodarskimi subjekti**. Na primer, v trgovskih centrih se vsak dan zbira večja količina gotovine, ki jo morajo seveda odpeljati v banko. To pomeni, da banki napovedo količino, obliko »blaga«, točko in uro dostave, kar je zelo podobno kot pri poslovanju z »običajnim« blagom. V tem sistemu in v skladu s svojim poslanstvom je pomembna tudi vloga centralne banke. Banka Slovenije je tu pozitivno odigrala svojo vlogo in se vključila v mednarodni sistem CashEDI in s tem omogočila vključevanje v sistem tudi poslovnim bankam in ostalim tržnim udeležencem ter **zagotovila sodoben, hiter in zanesljiv nadzor nad kroženjem gotovine**.

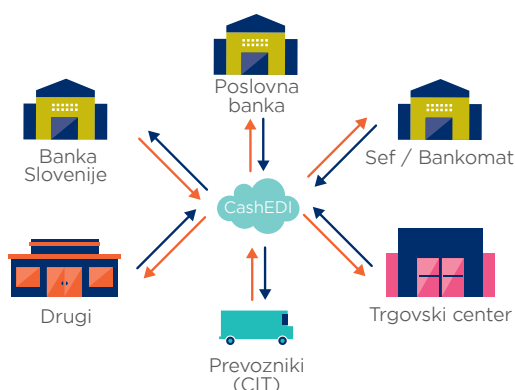

Gotovina začne svoj krog v tiskarni oz. kovnici, kjer glede na naročilo Banke Slovenije in skladno s pravili Evropske centralne banke (ECB), pošljejo novo gotovino v trezor Banke Slovenije. Od tam se gotovina po potrebi izmenjuje med Banko Slovenije in poslovnimi bankami ter drugimi tržnimi udeleženci. Poslovne banke gotovino distribuirajo in pobirajo v trgovskih centrih, bankomatih, nočnih trezorjih in pri ostalih strankah, ki poslujejo z gotovino. Vedno bolj se v gotovinski cikel, predvsem na področju transporta gotovine, vključujejo tudi podjetja CIT ("Cash-in-transit").

Fizični transport lahko poteka s sodelovanjem podjetij CIT, ki skrbijo za varovani transport gotovine in sodelujejo v procesu izmenjave sporočil.

Scenariji pri transportu gotovine

- Plačila, potrdila dostave, potrdila naročil
- ← Naročila gotovine, napoved plačila, prevzem gotovine

Sistem CashEDI med Banko Slovenije in poslovnimi bankami je že vzpostavljen in deluje v mednarodnem okolju.

CashEDI - optimizacija procesov upravljanja z gotovino

CashEDI omogoča uporabnikom uporabo elektronskih sporočil, ki spremljajo oziroma napovedujejo fizične operacije pri transportu gotovine. Na ta način uporabniki hitreje sporočajo svoje zahteve, prejemniki pa se na to lažje in hitreje pripravijo.

Standardi GS1

Identifikacija, označevanje blaga in transportnih enot ter izmenjava elektronskih sporočil so ključnega pomena za vsako preskrbovalno verigo in standardi GS1 so temeljna podpora vsem komponentam preskrbovalnih verig, seveda tudi tistih za upravljanje gotovine.

Standard vsebuje sporočila za najavo prihoda gotovine, za naročilo, prevzem in dobavo. Sporočila služijo za povečanje transparentnosti, varnosti in uspešnosti za vse sodelujoče stranke.

Za uspešno izvedbo zgoraj navedenih transakcij gotovine, mora med deležniki potekati ustrezna komunikacija. Z uporabo elektronske komunikacije z izmenjavo sporočil po standardu GS1 se uvaja nov način komunikacije, ki je zanesljiv, hiter in skoraj v celotni standardiziran za celotno verigo gotovinskega cikla. Banka Slovenije je prevzela vodilno vlogo pri vzpostavljanju tega modela komunikacije, ki v določeni meri že deluje med Banko Slovenije in poslovnimi bankami in omogoča enostavno vključitev novih strank v ta sistem.

Poslovne banke in drugi tržni udeleženci lahko z vključitvijo v sistem pridobijo pomembno prednost in sicer sodobni, predvsem pa hitri način elektronske izmenjave podatkov o količini pologov in dvigov gotovine. Jasno je, da je nadzor nad količino razpoložljivega denarja ključnega pomena, zato je posodabljanje vseh procesov ekonomsko upravičeno.

Poslovne banke lahko sistem uporabijo za interakcijo s svojimi večjimi komitenti, kar pomeni da se naročila dobave gotovine in transport gotovine nazaj v banko ureja preko sistema CashEDI. Prednost sistema je seveda v tem, da je informacija o količini razpoložljivega denarja na voljo prej, kot je fizična gotovina.

Zavod GS1 Slovenija bo pomagal pri integraciji sistema v poslovne banke in njihovih komitentih oziroma končnih uporabnikih in izvajalcih.

Uporabljeni standardi GS1

Sistem standardov GS1 vsebuje enovit način identifikacije izdelkov, storitev in lokacij. Izdelke, transportne enote, poslovne subjekte in njihove enote lahko označimo z globalno neponovljivimi identifikacijskimi številkami, ki jih uporabljamo v črtnih kodah za hitrejši in zanesljivejši prevzem transportnih enot oziroma identifikacijo posameznih izdelkov. Te iste številke uporabljamo tudi v elektronskih sporočilih.

Sistem je neopredeljen kar se tiče programske ali strojne informacijske/komunikacijske tehnologije, zato ga lahko uporablja kdorkoli in kjerkoli v katerikoli industrijski panogi ali sektorju.

Na sektorju transporta gotovine so v uporabi naslednji standardi GS1:

Sporočila GS1 XML in GS1 EANCOM:

- Order za naročilo gotovine
- Transport instruction za naročilo prevoza
- Despatch Advice za najavo dobave, potrdilo dobave in najavo pologa
- Receiving Advice za potrdilo dobave, potrdilo o prejemu in potrdilo o končnem prevzemu

Identifikacijski ključni:

- GTIN za bankovce in kovance
- GSIN za številko pošiljke
- GLN za poslovne partnerje
- SSCC za transportne enote
- GRAI za transportno embalažo

Simbologija:

- GS1-128 za črtne kode na specifičnih transportnih enotah

Prednosti

Nižji administrativni stroški

Hitrejša obravnava
blagajniških storitev
(operacij z gotovino)

Hitrejši in natančnejši
procesi zaradi uporabe črtne
kode

Manj papirja in potrdil

Centralno beleženje
podatkov

Sporočila omogočajo
neposredno in ažurno
informacijo o stanju
transakcij gotovine

Sledenje in izsledljivost
transportnih enot

Ločen informacijski tok in
fizični transportni tok

Zmanjšano tveganje zaradi
uporabe elektronske
izmenjave podatkov.

Povezave

- www.gs1si.org
- www.gs1si.org/CashEDI
- www.bsi.si
- www.bsi.si/bankovci-in-kovanci.asp?Mapald=1879

Kaj je GS1

GS1 Slovenija je neodvisen, nepridobitni zavod, ki v skladu z licenčno pogodbo mednarodne organizacije GS1 AISBL v Sloveniji skrbi za uporabo standardov sistema GS1. Zavod dodeljuje GS1 številke za identifikacijo in elektronsko izmenjavo podatkov in organizira svetovalno, izobraževalno ter raziskovalno delo za potrebe uporabnikov.

GS1 Slovenija

Dimičeva 9
1000 Ljubljana
Slovenija

T +386 1 589 83 20

F +386 1 589 83 23

E info@gs1si.org

www.gs1si.org

Banka Slovenije

Slovenska 35
1505 Ljubljana
Slovenija

T +386 1 47 19 000

F +386 1 25 15 516

www.bsi.si

